

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

KUUSAMO (129)
PEHKOLA

JYRI SAUKKONEN
1993

Tunnistetiedot

Kunta: Kuusamo
Kylä: Irni
Nimi: Pehkola
Laji: asuinpaikka
Ajoitus: kivikausi

Kuntanumero: 305
Kylännumero: 404
Muinaisjäännösnumero: 129
Luokka: II

Sijaintitiedot

Peruskartta 1:20 000: 4512 12 IRNIJÄRVI

Peruskoordinaatit: x= 7276 70
y= 4457 74
z= n. 240-241
(= Kuusamon kunnan Irnin kylän Pehkolan tilalla säilytettävän reikäkiven löytöpaikan peruskoordinaatit)
x= 7276 65
y= 4457 78
z= n. 240-241
(= ei tallessa olevan "kiilan" ja kvartsi-iskoksen KM 32031:n löytöpaikan peruskoordinaatit)

Sijainti sanallisesti: Asuinpaikka sijaitsee Kuusamon kirkolta 43 km etelään, Kuusamon ja Tai-
valkosken rajalta 1,4 km koilliseen, aivan Irnijärven eteläpuolella, Pehkolan tilan maalla, tilan
itäpuolella (ks. löytöpaikkojen tarkempia sijainteja kohteen kuvauksen yhteydestä ja peruskartta-
otteesta).

Tila ja omistaja

Tilan nimi, RNo: Pehkola 3:2
Omistaja:
Osoite:
Kiinteistötunnus: 305-404-0003-0002

Puhelin:
Postitmp:

Aiemmat tiedot

Kohteesta tai löydöistä ei ole aiempia tietoja, mutta kaksi paikalta aiemmin löytynyttä esinettä, joista saatiin tiedot tarkastuksen 1993 yhteydessä, esitetään seuraavassa kuitenkin aiempina löytöinä.

Aiemmat löydöt

Kuusamon kunnan Irnin kylän Pehkolan tilalla, reikäkivi. Esine, jota säilytetään Pehkolan tilalla, nähtiin tarkastuksen 1993 yhteydessä ja siitä tehtiin seuraavat muistiinpanot: pituus n. 163 mm, leveys n. 130 mm, paksuus n. 40 mm, reikä kaksoiskartionmuotoinen ja sen pienin koko n. 17 mm. Tarkastuksessa esineestä otettiin diat 44012-014. Tarkastuksessa oppaana toimineen Jouni Riekin mukaan reikäkivi on löydetty n. 1957-58. Esineen löytöpaikasta on selostus jäljempänä kohteen kuvauksen yhteydessä. (Diat 44012-014.)

Ei tallessa, "kiila". Oppaana toiminut Jouko Rieki kertoi "kiilasta" tarkastuksen 1993 yhteydessä ja häneltä saatiin siitä seuraavat tiedot: pituus n. 25 cm, leveys n. 5-6 cm, tasaleveä, toisessa päässä terä ts. kapeni tasaisesti tähän päähän, teräpäästä lohjennut pala pois, vähän samaa tyyppiä kuin halontekijäin n. 20-30 vuotta sitten käyttämät rautakiilat, tummaa kiveä, löydetty n. 1957-58 kuten edellä mainittu reikäkivikin, joutunut aikoinaan hukkaan. Löytöpaikasta on selostus jäljempänä kohteen kuvauksen yhteydessä.

TARKASTUSKERTOMUS

Tarkastuslöydöt

KM 32031 kvartsi-iskos, paino 2,2 g. Diar. 15.3.2000.

Kohteen kuvaus

Paikan yleiskuvaus

Alue on avomaastoa, osittain viljelyksessä olevaa peltoa. Aivan löytöpaikkojen tuntumassa ovat Pehkolan päärakennus ja ulkorakennuksia, ja löytöpaikkojen välistä ja vierestä menee pari tilustietä. Kohde on määritelty oheisessa kertomuksessa kivikautiseksi asuinpaikaksi, vaikka löydöt paikalta ovat varsin vähäiset.

Reikäkiven löytöpaikka

(Ote peruskartasta s. 5.)

Löytöpaikka sijaitsee Pehkolan päärakennuksesta itäkoilliseen. Paikka on peltoa, jossa maasto viettää pohjoiseen. (Löytöpaikan peruskoordinaatit: x= 7276 70, y= 4457 74, z= n. 240-241.)

"Kiilan" ja kvartsi-iskoksen KM 32031:n löytöpaikka
(Ote peruskartasta s. 5.)

"Kiila" ja kvartsi-iskos KM 320131 on löydetty n. 10 m:n päästä toisistaan, Pehkolan pääraKEN-
nuksesta kaakkoon ja reikäkiven löytöpaikalta n. 60-70 m eteläkaakkoon. Iskoksen löytöpaikka
on paikan eteläpuolelta menevästä tilustiestä n. 3-4 m pohjoiseen/koilliseen ja lähempänä paikan
luoteispuolella olevia Pehkolan rakennuksia kuin "kiilan" löytöpaikka. Paikka on peltoa, jossa
maasto viettää etelään. Pellolle on voitu tuotu multaa. (Löytöpaikan peruskoordinaatit: x= 7276
65, y= 4457 78, z= n. 240-241.)

Tarkastus 1993

Tarkastus tehtiin 29.9.1993. Allekirjoittanut toimi tällöin kaivauksenjohtajana Taivalkosken (37)
Tervaniemen kivikautisen asuinpaikan kaivauksella. Tarkastuksessa oli mukana myös piirtäjä,
fil. yo. Timo Pärssinen.

Tarkastuksen aiheena oli kaivaja Jouni Riekin (os. 14 Suojala, 93999 KUUSAMO) kertomus
reikäkivestä, jota säilytetään Pehkolan tilalla. Jouni Rieki (synt. 1949) on syntynyt Pehkolasta,
mutta asuu nykyään Taivalkoskella, Pehkolasta n. 8½ km länsilounaaseen. Paikalla käytiin Rie-
kin opastuksella. Tarkastuksen yhteydessä Rieki kertoi myös "kiilasta", ja hän näytti maastossa
reikäkiven ja "kiilan" löytöpaikat.

Löytöpaikoilla tyydyttiin paikkojen pintapuoliseen tarkasteluun, eikä esim. koekuoppia tehty.
Pelto, josta reikäkivi on löydetty, oli nurmella, joten paikasta ei voitu tehdä havaintoja. Sen si-
jaan pelto, josta "kiila" on löydetty, oli mulloksella, ja löytöpaikan ja sen ympäristön tarkastuk-
sessa löydettiin kvartsi-iskos KM 32031. Allekirjoittanut teki löydöistä ja paikasta muistiinpanot
sekä otti reikäkivestä diakuvia.

Liitteet

Kartat: ote peruskartasta 1:20 000 (s. 5)

Diat: 44012-014 (reikäkivestä)

Muut liitteet: dialuettelo (s. 4)

Selostus jätetty

Helsingissä 17.12.2002

Jyri Saukkonen
FK

LISÄYKSIÄ

Kuusamo (129) Pehkola
Liite Jyri Saukkosen tarkastuskertomukseen 1993

Dialuettelo

Foto: Jyri Saukkonen

- 44012 Kuusamon kunnan Irnin kylän Pehkolan tilalla säilytettävä reikäkivi, josta saatiin tieto ja joka nähtiin tarkastuksen 1993 yhteydessä. Esineestä ja sen löytöpaikasta on kuvaus tarkastuskertomuksessa. Kuva esineen päältä.
- 44013 Sama. Kuva esineen alapuolelta.
- 44014 Sama. Kuva esineen sivulta.

KUUSAMO (129) PEHKOLA

Liite Jyri Saukkosen tarkastuskertomukseen 1993

Kohteen löytöpaikat merkitty ympyrän sisäpuolelle punaisella seuraavasti:

A: Kuusamon kunnan Irnin kylän Pehkolan tilalla säilytettävän reikäkiven löytöpaikka

B: Ei tallessa olevan "kiilan" ja kvartsi-iskoksen KM 32031:n löytöpaikka

Ote peruskartasta 4512 12 IRNIJÄRVI, pain. 1986, 1:20 000.

